

**Komentarz Zarządu Grupy LOTOS S.A.
do wyników skonsolidowanych
za 2 kwartał 2016 roku**

GRUPA LOTOS S.A.

ISIN	Giełda Papierów Wartościowych	Thomson Reuters	Bloomberg
PLLOTOS00025	LTS	LTSP.WA	LTS PW

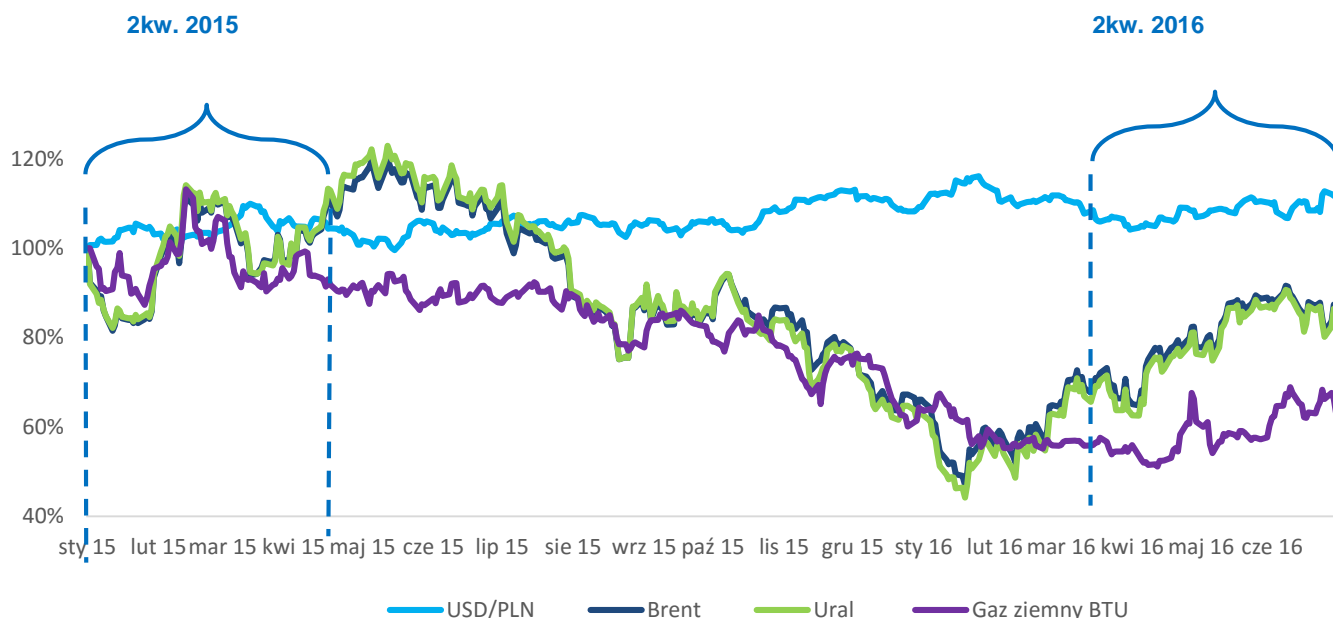
1	Otoczenie rynkowe.....	3
2	Segment wydobywczy	5
3	Segment produkcji i handlu.....	9
4	Pozostała działalność	15
5	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	16
6	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	19
7	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	21

Plik excel z danymi operacyjnymi i finansowymi za 2kw. 2016 roku i poprzednie okresy jest publikowany w internetowym serwisie relacji inwestorskich pod nazwą [databook](#)

1 Otoczenie rynkowe

- Notowania cen ropy naftowej i gazu ziemnego w trendzie spadkowym w ujęciu r/r (odpowiednio: ropa naftowa -26%, tj. ok. 16 USD/bbl; gaz ziemny -35%, tj. ok 13 USD/bbl)
- Spadek r/r jednego z kluczowych dla „modelowej baryłki” LOTOS-u cracku na oleju napędowym (ok. - 31%) przy jednoczesnym dalszym obniżeniu się cracków na lekkie destylaty i znaczym wzroście r/r spreadu Brent/Ural (ok. +79%, tj. 1,14 USD/bbl)
- Średniokwartalny wzrost kursu USD/PLN (ok. +5% r/r) wsparł poziom realizowanych przez Grupę Kapitałową marż produktowych
- Umocnienie dolara vs. złoty na koniec 2kw. 2016 niekorzystnie wpłynęło na rewaluację długu zaciągniętego w USD
- Modelowa marża rafineryjna Grupy LOTOS S.A. (z uwzględnieniem dyferencjału Ural/Brent) na średniokwartalnym poziomie 6,49 USD/bbl

Wykres notowań cen ropy Brent/Ural, gazu ziemnego (USD/bbl) oraz kursu walutowego (USD/PLN)

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters oraz Narodowego Banku Polskiego

Notowania cen ropy Brent, spreadu Brent/Ural i gazu oraz modelowa marża rafineryjna Grupy LOTOS S.A.

USD/bbl	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
Notowania DATED Brent FOB ⁽¹⁾	45,56	33,79	61,66	34,8%	-26,1%
Spread Brent/Ural ⁽¹⁾	2,59	2,70	1,45	-4,1%	78,6%
Notowania gazu ziemnego UK NBP ⁽²⁾	25,04	24,22	38,16	3,39%	-34,38%
Modelowa marża rafineryjna ⁽³⁾	6,49 ⁽⁴⁾	6,51 ⁽⁴⁾	8,08	-0,3%	-19,7%

⁽¹⁾⁽²⁾ Źródło: Thomson Reuters

⁽²⁾ Notowania gazu ziemnego wg UK NBP (tj. brytyjski National Balancing Point) dla porównywalności zostały przeliczone z USD/MWh na USD/boe przy zastosowaniu przelicznika 1,6282 MWh/boe

⁽³⁾ Zgodnie z metodologią przyjętą przez Spółkę, marża modelowa została obliczona na podstawie danych Thomson Reuters, oddających w dłuższym okresie kierunkowy trend cen, w oparciu, o które, Spółka prowadzi działalność handlową. W krótszym horyzoncie czasowym mogą występować różnice pomiędzy notowaniami, na których opiera się marża modelowa a notowaniami stosowanymi w działalności handlowej

⁽⁴⁾ Zgodnie ze zmianami w metodologii opublikowanymi przez Spółkę 27 czerwca 2016 roku

Cracki produktowe⁽¹⁾

USD/bbl	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
Benzyna	17,54	15,49	20,48	13,2%	-14,4%
Benzyna surowa	1,97	5,00	0,26	-60,5%	657,7%
ON (10 ppm)	13,09	11,81	18,96	10,9%	-31,0%
Lekki olej opałowy	11,95	10,55	16,70	13,3%	-28,4%
Paliwo lotnicze	12,33	12,02	16,28	2,6%	-24,3%
Ciężki olej opałowy	-11,55	-9,80	-9,26	-17,9%	-24,7%

⁽¹⁾ Crack produktowy liczony jest jako różnica pomiędzy notowaniem danego produktu na baryłkę (notowania na tonę po uwzględnieniu odpowiedniego współczynnika gęstości) a notowaniem ropy Ural (notowanie Brent skorygowane o spread Brent/Ural)

Źródło: Thomson Reuters

Notowania kursu walutowego

USD/PLN	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
Kurs dolara na koniec okresu	3,98	3,76	3,76	5,9%	5,9%
Średniokwartalny kurs dolara	3,87	3,96	3,70	-2,3%	4,6%

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego

Na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS w 2kw. 2016 roku największy wpływ miały:

Surowce i produkty:

segment produkcji i handlu:

- niższy r/r średniokwartalny poziom notowań cen ropy naftowej, który obniżył koszt wytworzenia produktów (przy wykorzystaniu nominalnych mocy wytwórczych gdańskiej rafinerii na poziomie 99 % vs. 93,4% kw/kw; celem jest maksymalizacja osiąganego marży rafineryjnej), wpłynął na wypracowanie oczyszczonego zysku EBITDA LIFO na poziomie ok. 357,4 mln PLN,
- znaczny spadek r/r notowań cen średnich frakcji z przerobu ropy naftowej, tj. oleju napędowego, paliwa lotniczego i lekkiego oleju opałowego na światowych rynkach (średnio ok. -28% r/r) wpłynął na obniżenie przychodów ze sprzedaży do poziomu 4 757,3 mln PLN (tj. ok. -27% r/r),

segment wydobywczy:

- pozytywny wpływ wzrostu wolumenu produkcji węglowodorów z nowoprzejętych złóż pakietu Sleipner i uruchomienia wstępnego wydobycia ropy naftowej ze złoża B8, został ograniczony spadkiem r/r notowań ropy naftowej Brent Dtd o ok. 26% oraz gazu ziemnego wg UK National Balancing Point o ok. 29%, częściowo skompensowanym umocnieniem się średniokwartalnego kursu USD/PLN o ok. 5% r/r,

Kursy walut:

- wyższy r/r o ok. 5% średniokwartalny kurs dolara złagodził negatywny wpływ niższych cracków produktowych na wyniki segmentu produkcji i handlu oraz częściowo zneutralizował negatywny wpływ niskich notowań ropy i gazu na wyniki segmentu wydobywczego,
- wyższy kurs dolara na koniec kwartału poskutkowało ujemnymi różnicami kursowymi z przeszacowania zadłużenia.

2 Segment wydobywczy

- Wydobywanie węglowodorów w 2 kw. 2016 roku na poziomie ok. 28,6 tys. boe/d
- Oczyszczony zysk EBITDA segmentu wydobywczego na poziomie około 197 mln PLN, tj. + 92% r/r

Zasoby, wydobywanie i sprzedaż łącznie ropy naftowej i gazu

Zasoby ropy i gazu na dzień (mln boe) ⁽¹⁾	30.06.2016	31.03.2016	30.06.2015
Norwegia	15,37	17,14	4,08
Polska	39,55	40,05	41,40
Litwa	6,93	7,03	7,37
Razem	61,85	64,22	52,85

Wydobywanie (boe/d) ⁽²⁾	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
Norwegia	21 849	22 425	7 877	-2,6%	177,4%
Polska	5 595	6 234	3 206	-10,3%	74,5%
Litwa	1 111	1 157	1 342	-4,0%	-17,2%
Razem	28 555	29 816	12 425	-4,2%	129,8%

Wydobywanie (boe)	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
Norwegia	1 772 673	1 980 164	685 348	-10,5%	158,7%
Polska	500 675	533 143	285 401	-6,1%	75,4%
Litwa	101 113	105 324	122 104	-4,0%	-17,2%
Razem	2 374 461	2 618 631	1 092 853	-9,3%	117,3%

Sprzedaż produktów własnych (boe)	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
Norwegia	1 791 127	2 074 077	659 592	-13,6%	171,6%
Polska	499 927	498 369	333 961	0,3%	49,7%
Litwa	91 216	91 151	87 683	0,1%	4,0%
Razem	2 382 270	2 663 597	1 081 236	-10,6%	120,3%

⁽¹⁾ 2P - zasoby pewne oraz prawdopodobne według międzynarodowej klasyfikacji SPE-PRMS

⁽²⁾ Produkcja uwzględniająca wyłącznie dni dostępności technicznej infrastruktury wydobywczej

LOTOS Petrobaltic S.A. (LPB)

W 2kw. 2016 roku spółka LPB prowadziła wydobywanie ropy naftowej ze złoża B3 na Morzu Bałtyckim.

Spółka celowa B8 Sp. z o.o. Baltic S.K.A. realizowała wstępne wydobywanie ropy naftowej w ramach projektu zagospodarowania złoża B8. W czerwcu 2016 roku z posadowionej na złożu platformy "LOTOS Petrobaltic" zakończono wiercenie horyzontalnego otworu produkcyjnego B8-7K, o całkowitej długości ponad 3 km (do głębokości ponad 2,2 km). Wykonanie tego otworu przyniesie wymierne korzyści w postaci możliwości wyższego współczynnika szczypania złoża, czyli umożliwi bardziej efektywne wykorzystanie zasobów ropy.

LPB we współpracy z CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. kontynuowała prace przygotowawcze do zagospodarowania gazowych złóż B4 i B6 w ramach tzw. Baltic Gas Project, w tym dokonywano optymalizacji rozwiązań projektowych dotyczących instalacji wstępnego przerobu węglowodorów oraz prowadzono działania celem pozyskania niezbędnych

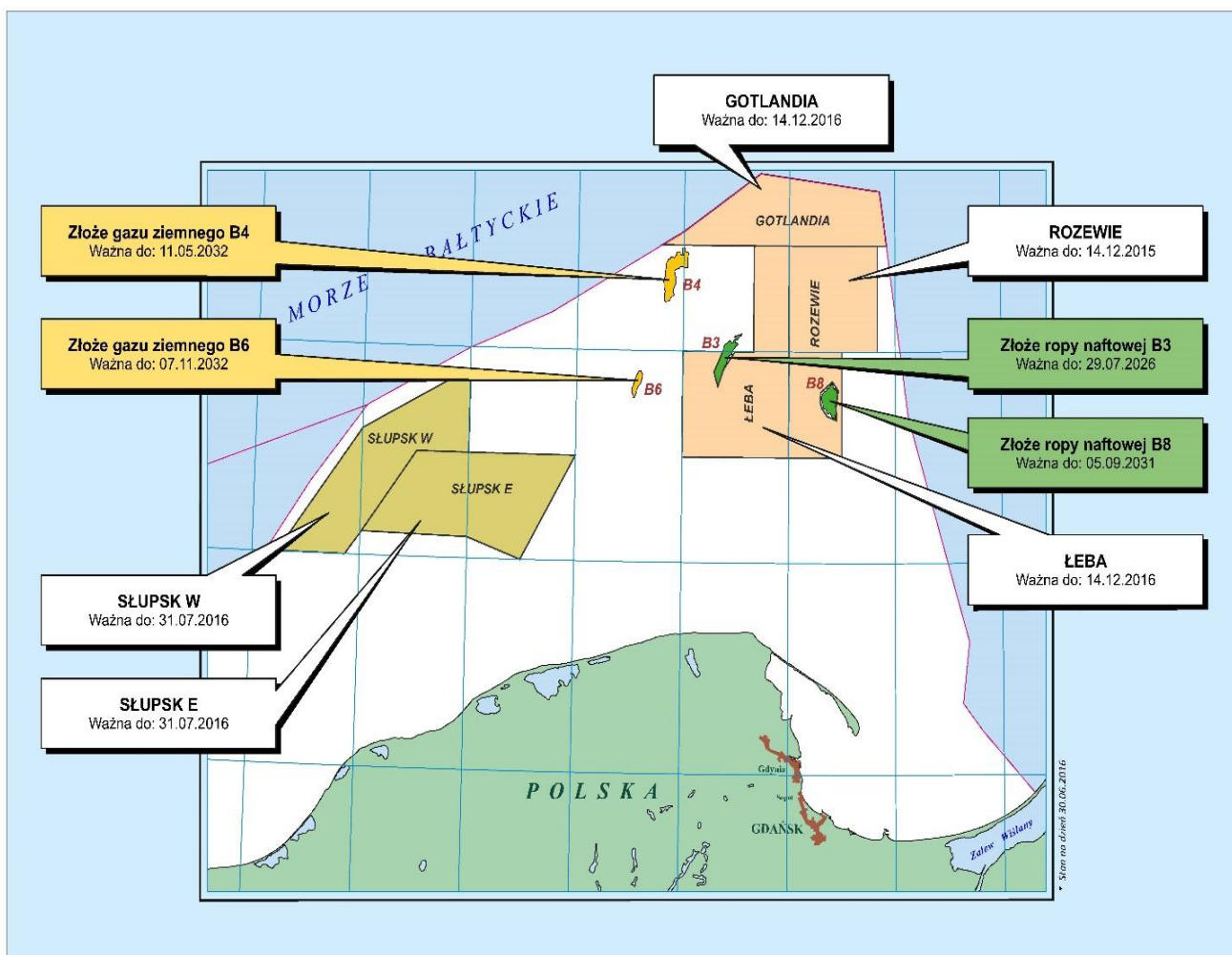
pozwoleń administracyjnych. Prowadzono również rozmowy handlowe z potencjalnymi odbiorcami produktów. Podjęcie ostatecznej decyzji inwestycyjnej o realizacji projektu B4/B6 planowane jest na przełomie 2016/2017 roku.

W wyniku analiz geologicznych i ekonomicznych podjęto decyzję o kontynuacji prac poszukiwawczo-rozpoznawczych na obszarach koncesji Łeba i Rozewie. Celem umożliwienia dalszego prowadzenia prac, na początku listopada 2015 roku spółka LPB złożyła zostały wnioski do Ministerstwa Środowiska o ich przekształcenie w koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz ich wydobywanie. Rozpatrzenia wniosków przez Ministerstwo Środowiska jest spodziewane do dnia 31 sierpnia 2016 roku.

Z dniem 14 czerwca 2016 roku upłynął termin ważności koncesji poszukiwawczo-rozpoznawczej Gaz Południe. W tym samym dniu LPB złożyła w Ministerstwie Środowiska do zatwierdzenia dokumentację geologiczno-inwestycyjną złoża gazu ziemnego B21, którego rozpoznanie było prowadzone w ramach tej koncesji. Uzyskanie decyzji Ministra Środowiska zatwierdzającej dokumentację geologiczno-inwestycyjną złoża gazu ziemnego B21 zagwarantuje LPB prawo pierwszeństwa przed innymi do ustanowienia użytkownika górniczego oraz uzyskanie koncesji na wydobywanie węglowodorów w okresie trzech lat od otrzymania decyzji.

W dniu 18 lipca 2016 roku LPB zrzekł się praw do koncesji Słupsk W i Słupsk E. Decyzja podyktowana była wynikiem dotychczasowych prac geologicznych, poddanych szczegółowej analizie, które nie dały podstawy do podjęcia geologicznie i ekonomicznie uzasadnionej decyzji o dalszym zaangażowaniu LPB w prace na akwenie objętym tymi koncesjami.

Koncesje spółek Grupy LOTOS Petrobaltic na Morzu Bałtyckim na dzień 30 czerwca 2016 roku

Źródło: opracowanie własne Spółki

LOTOS Exploration & Production Norge AS (LOTOS Norge)

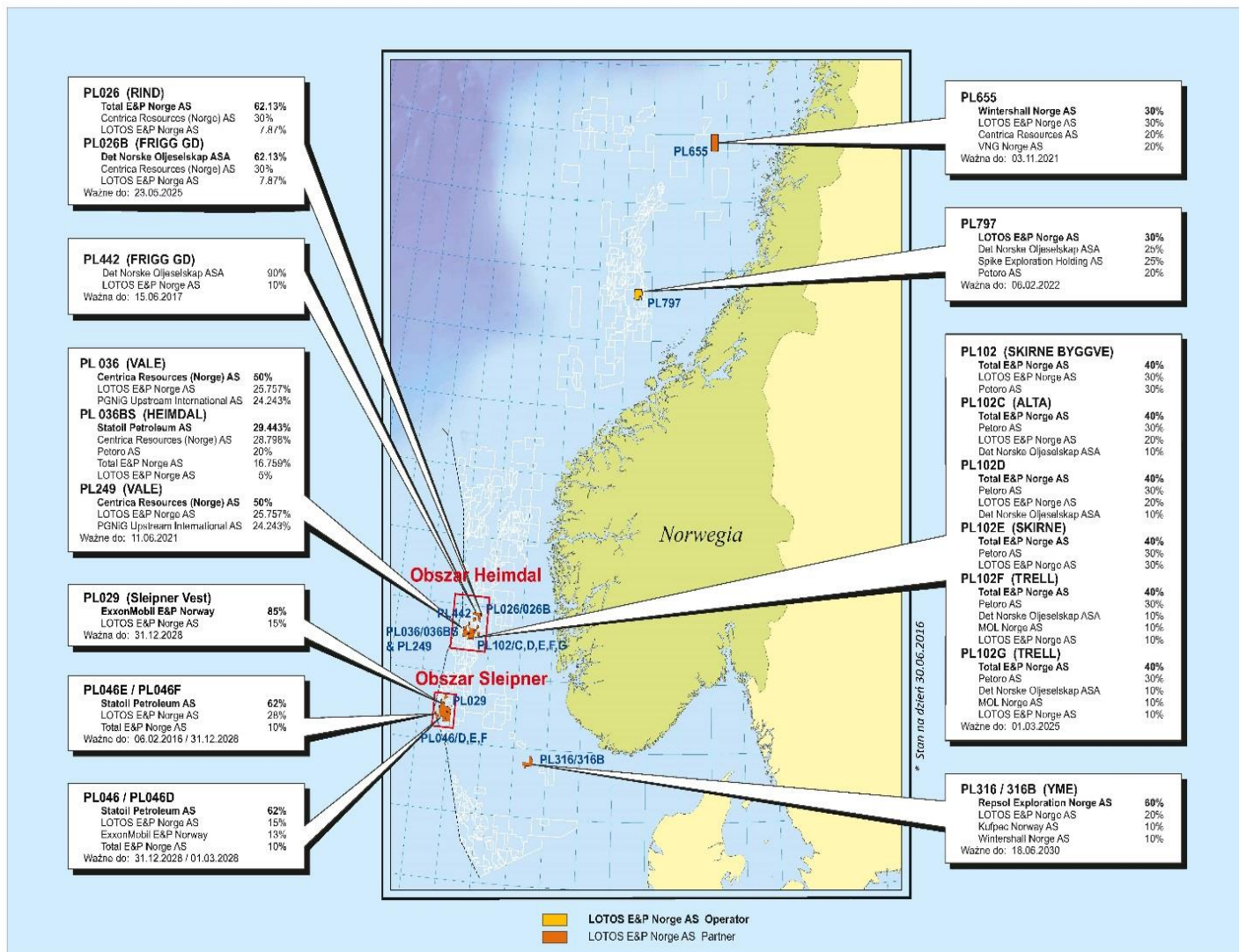
W 2kw. 2016 roku LOTOS Norge w ramach konsorcjum prowadziła wydobycie gazu ziemnego i kondensatu ze złóż pakietu aktywów wydobywczych Heimdal, tj. Atla, Vale, Skirne, a także ze złóż pakietu Sleipner, tj. Sleipner Ost i Vest oraz Gungne. W dniu 9 sierpnia 2016 r. udziałowcy koncesji Utgard (wcześniej tzw. Alfa Sentral), tj. Statoil, LOTOS Norge i Total Norge, przedstawili regulatorom norweskim i brytyjskim plan zagospodarowania ww. koncesji (Plan for Development and Operation, PDO). Złoże Utgard zlokalizowane jest na Morzu Północnym na granicy wód terytorialnych Norwegii i Wielkiej Brytanii, ok. 20 km na zachód od pola gazowego Sleipner, na głębokość 3 700 m.

Oczekuje się, iż decyzja norweskiego Ministerstwa Ropy Naftowej i Energii w kwestii zatwierdzenia PDO zostanie podjęta w 4kw. 2016 roku.

Zasoby wydobywalne Utgard, odpowiadające udziałowi Grupy Kapitałowej LOTOS to 10,3 mln baryłek ekwiwalentu ropy naftowej (boe), na które składa się 45% gazu ziemnego i 55% kondensatu, czyli lekkiej ropy naftowej, przeznaczonej m.in. do produkcji benzyn i LPG. Zgodnie z przyjętym harmonogramem uruchomienie wydobycia przewidziano na koniec 2019 r. Dzienna produkcja, przypadająca na udziały LOTOSu, szacowana jest na 4 tys. boe.

Z dniem 3 maja 2016 roku LOTOS Norge zrzekła się praw do koncesji PL 643 na Morzu Norweskim.

Koncesje LOTOS Exploration & Production Norge AS na dzień 30 czerwca 2016 roku

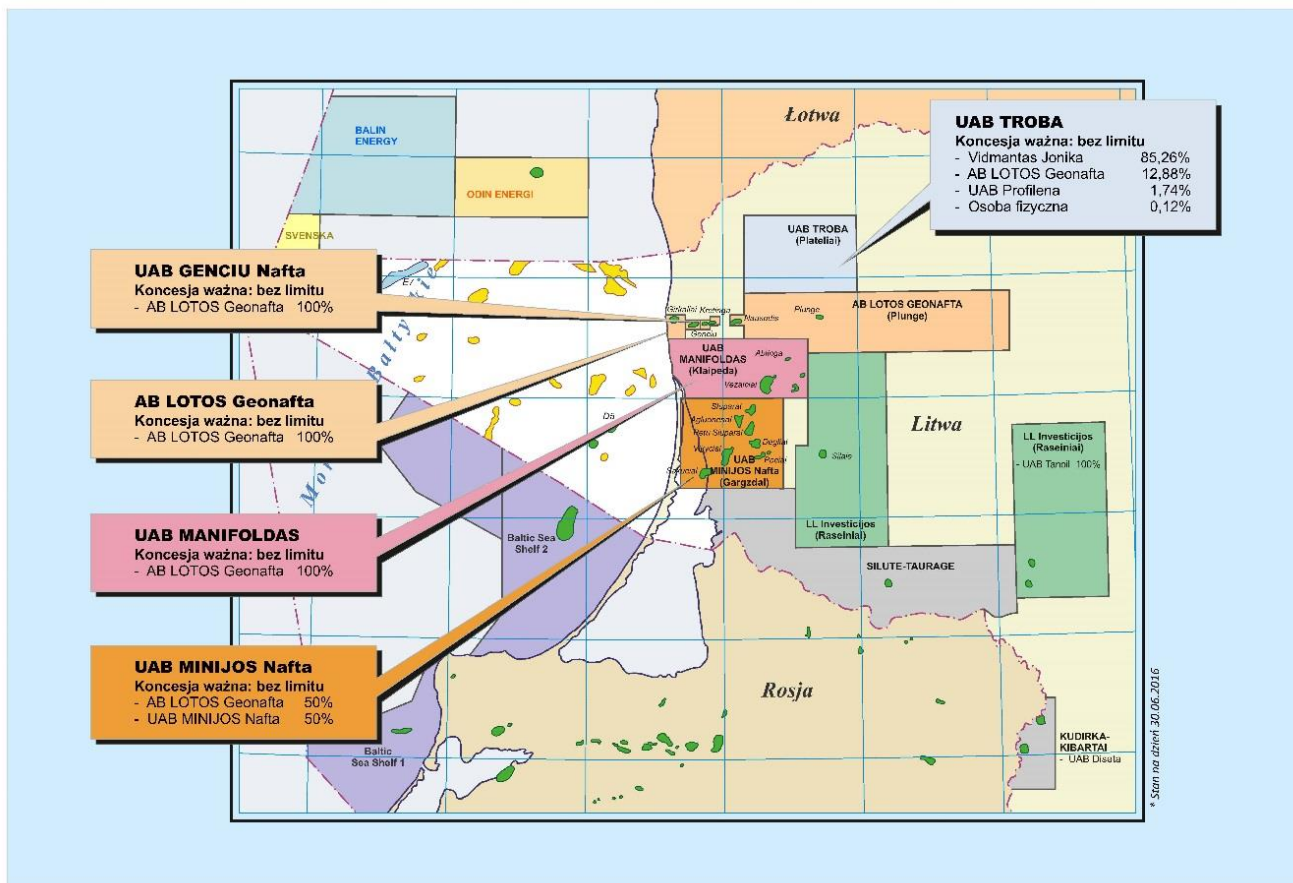
Źródło: opracowanie własne Spółki

Grupa Kapitałowa AB LOTOS Geonafta

W 2kw. 2016 roku spółki z litewskiej Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta realizowały wydobycie ropy naftowej ze złóż łądowych: Girkaliai, Kretinga, Nausodis i Genciu, Vezaiciai, Liziai, Ablinga.

W ramach optymalizacji kosztów grupy sprzedano nieruchomości niezwiązane z podstawowym przedmiotem działalności za cenę 396 tys. EUR.

Koncesje Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta na dzień 30 czerwca 2016 roku

Źródło: opracowanie własne Spółki

Wyniki operacyjne segmentu wydobywczego

mln PLN	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
Przychody ze sprzedaży	319,7	291,3	193,6	9,7%	65,1%
Wynik operacyjny EBIT	-24,3	7,5	33,5	-	-
Amortyzacja	138,4	142,2	69,1	-2,7%	100,3%
EBITDA	114,1	149,7	102,6	-23,8%	11,2%
Oczyszczony wynik EBIT ⁽¹⁾	58,6	12,8	33,5	357,4%	74,9%
Oczyszczony wynik EBITDA ⁽¹⁾	197,0	155,0	102,6	27,1%	92,0%

⁽¹⁾Wynik operacyjny oczyszczony z efektów zdarzeń jednorazowych.

W 2kw.2016 głównie: odpis aktualizujący dotyczący całości skapitalizowanych nakładów na norweską koncesję PL643 (pozyskaną w rundzie APA), odpis nakładów związanych z obszarem koncesji Gaz Południe, w tym z obiektem B-21 na Morzu Bałtyckim na łączną kwotę 75,5 mln PLN

Wzrost poziomu przychodów ze sprzedaży segmentu wydobywczego w 2kw. 2016 roku w porównaniu do 2kw. 2015 roku o 65,1% jest efektem wyższego o 120,3% wolumenu sprzedaży segmentu, wyższego o 4,6% średniokwartalnego kursu dolara oraz niższego o 26,1% średniokwartalnego notowania ceny ropy Brent Dtd. Wzrost wolumenu sprzedaży segmentu związany jest przede wszystkim z zakupem w 2015 roku udziałów w koncesjach produkcyjnych pakietu aktywów Sleipner w Norwegii oraz z uruchomieniem wydobycia ze złoża ropy naftowej B8 na Morzu Bałtyckim.

Wzrost przychodów ze sprzedaży w porównaniu z 1kw.2016 roku o 9,7% to efekt wzrostu o 34,8% średniokwartalnego notowania ropy Brent Dtd, skorygowany przez mniejszy o 10,6% wolumen sprzedaży segmentu, przede wszystkim w spółce LOTOS Norge, oraz niższy o 2,3% średniokwartalny kurs dolara.

Znaczny wzrost amortyzacji (r/r) segmentu to efekt amortyzacji nowozakupionych aktywów Sleipner na Norweskim Szelfie Kontynentalnym.

Oczyszczony wynik EBITDA segmentu wydobywczego za 2kw. 2016 roku jest o 92,0% wyższy od wyniku EBITDA segmentu za 2kw. 2015 roku i o 27,1% wyższy od oczyszczonego wyniku EBITDA w 1kw. 2016 roku. Wzrosty te są głównie efektem uruchomienia produkcji ze złoża B8 oraz zakupu udziałów w pakiecie aktywów Sleipner w Norwegii.

3 Segment produkcji i handlu

- **Oczyszczony zysk EBITDA LIFO segmentu produkcji i handlu w 2kw. 2016 roku na poziomie 357,4 mln PLN (-6,7% r/r)**
- **Wykorzystanie nominalnych mocy wytwórczych rafinerii Grupy LOTOS S.A. na poziomie ok. 99%**

Struktura przerobu ropy naftowej⁽¹⁾

tys.ton	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
Przerób ropy w rafinerii w Gdańsku	2 512,8	2 444,4	2 627,6	2,8%	-4,4%
w tym:					
ropa Ural	2 099,2	1 833,0	2 217,1	14,5%	-5,3%
ropa Rozewie	71,9	54,5	34,5	31,9%	108,4%
ropa litewska	8,5	12,4	13,4	-31,5%	-36,6%
ropa Lubiatów	72,6	64,1	70,7	13,3%	2,7%
pozostałe gatunki ropy	260,6	480,4	291,9	-45,8%	-10,7%

Wykorzystanie nominalnych zdolności przerobowych rafinerii w Gdańsku kształtowało się w 2kw. 2016 roku na poziomie 99% (+6 p.p. kw/kw). Rafineria pracowała stabilnie, utrzymując przerób ropy na poziomie 2 512,8 tys. t (+2,8% kw/kw).

Realizacja kluczowego projektu inwestycyjnego Grupy LOTOS S.A., tj. Programu EFRA (tj. Efektywna Rafinacja), który jest kontynuacją technologicznego unowocześniania rafinerii i naturalnym dopełnieniem konfiguracji pogłębionego przerobu ropy naftowej osiągniętej w ramach inwestycyjnego Programu 10+, została rozpoczęta w dniu 26 czerwca 2015 roku wspólnie ze spółką zależną LOTOS Asphalt. Dalsze pogłębienie przerobu ropy naftowej spowoduje zwiększenie marży rafineryjnej z każdej baryłki surowca o ok. 2 USD/bbl. Instalacje produkcyjne Programu EFRA wygenerują rocznie ok. 900 tysięcy ton wysokomarżowych paliw. Zakończenie prac inwestycyjnych jest planowane na 1 połowę 2018 roku

Szerzej o [Programie EFRA](#)

W 2 kw. 2016 roku zawarto kolejne kontrakty wykonawcze w ramach kontraktu typu EPCM na projektowanie techniczne oraz zarządzanie dostawami i budową w zakresie połączeń międzyobiektowych i instalacji pomocniczych EFRA. W maju uzyskano pozwolenie na budowę dla instalacji destylacji próżniowej (HVDU). Jednocześnie trwał proces uzyskiwania pozwoleń na budowę na obiekty z zakresu połączeń międzyobiektowych i instalacji pomocniczych. Prowadzono zaawansowane prace projektowe i kontraktowe dla głównych instalacji projektu instalacja opóźnionego koksowania/instalacja hydroodsiarczania benzyny z koksowania (DCU/CNHT), instalacji HGU i HVDU oraz z zakresu połączeń międzyobiektowych i instalacji pomocniczych.

Kontynuowano prace wykonawcze przy budowie stacji energetycznej, nowej estakady rurociągowej oraz prace drogowe i na sieciach podziemnych. Prowadzono działania w rejonie istniejących estakad i rozpoczęto prace palowania pola zbiorników półproduktów instalacji DCU. Trwały prace przygotowawcze przy zapleczu budowy kompleksu koksowania i instalacji HGU oraz prace ziemne (wymiana gruntu, niwelacja). Rozpoczęto organizację zaplecza budowy instalacji DCU/CNHT i HGU. Rozpoczęto fundamentowanie instalacji DCU/CNHT i HGU. Na 30 czerwca 2016 roku całkowity postęp prac Projektu EFRA wyniósł 23% w porównaniu do planowanego poziomu 20,5%.

Struktura wytworzenia produktów rafineryjnych ⁽¹⁾

Produkcja razem (tys.ton) ⁽¹⁾	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
		2 629,2	2 497,7	2 798,5	5,3%
Benzyny	380,8	329,7	379,7	15,5%	0,3%
Benzyna surowa	117,5	124,2	137,4	-5,4%	-14,5%
Oleje napędowe	1 052,7	1 013,2	1 218,6	3,9%	-13,6%
Lekkie oleje opałowe	43,2	85,9	37,3	-49,7%	15,8%
Paliwo lotnicze JET	158,1	147,1	146,8	7,5%	7,7%
Produkty ciężkie ⁽²⁾	555,8	470,6	556,5	18,1%	-0,1%
Pozostałe ⁽³⁾	321,1	327,0	322,2	-1,8%	-0,3%

⁽¹⁾ różnica pomiędzy wolumenem przerobionej ropy naftowej i wolumenem produkcji wynika z faktu, że oprócz ropy naftowej na instalacje i do komponowania wyrobów gotowych kierowane są strumienie biokomponentów, dodatków uszlachetniających oraz średnich destylatów naftowych, zakupione od zewnętrznych dostawców,

⁽²⁾ ciężki olej opałowy i komponenty asfaltowe,

⁽³⁾ m.in. gazy opałowe i techniczne, siarka, oleje bazowe, frakcja ksylenowa, LPG, paliwo bunkrowe, ekstrakty, rafinaty, gacze.

Struktura sprzedaży segmentu produkcji i handlu

tys.ton	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
		2 641,0	2 413,8	2 824,3	9,4%
Benzyny	377,9	352,0	389,6	7,4%	-3,0%
Benzyna surowa	117,5	124,2	137,4	-5,4%	-14,5%
Oleje napędowe	1 152,5	1 034,2	1 346,1	11,4%	-14,4%
Lekkie oleje opałowe	42,7	86,3	38,4	-50,5%	11,2%
Paliwo lotnicze JET	172,2	139,7	152,6	23,3%	12,8%
Produkty ciężkie ⁽¹⁾	544,5	437,2	540,4	24,5%	0,8%
Pozostałe ropopochodne ⁽²⁾	233,7	240,2	219,8	-2,7%	6,3%

⁽¹⁾ ciężki olej opałowy i komponenty asfaltowe,

⁽²⁾ m.in. gazy płynne, oleje bazowe, oleje smarowe, siarka, frakcja ksylenowa, gacz parafinowy, reformat, paliwa bunkrowe, plastyfikator

Rynek produktów naftowych w Polsce i sprzedaż Grupy Kapitałowej LOTOS w 1 półroczu 2016 roku

Informacja narastająco za okres styczeń - czerwiec 2016 roku

Po sześciu miesiącach 2016 roku konsumpcja paliw płynnych (tj. oleju napędowego, benzyny oraz lekkiego oleju opałowego) w Polsce wzrosła r/r o 7,3%. Olej napędowy odnotował wzrost na poziomie 7,0%, benzyna 9,0%, lekki olej opałowy 2,4%. Ponad połowa wzrostu konsumpcji paliw płynnych w Polsce została pokryta wyższą sprzedażą produktu z importu, realizowaną przez podmioty niezależne – niezrzeszone w ramach POPIHN.

Źródło: w oparciu o dane publikowane przez Polską Organizację Przemysłu i Handlu Naftowego (tzw. POPIHN).

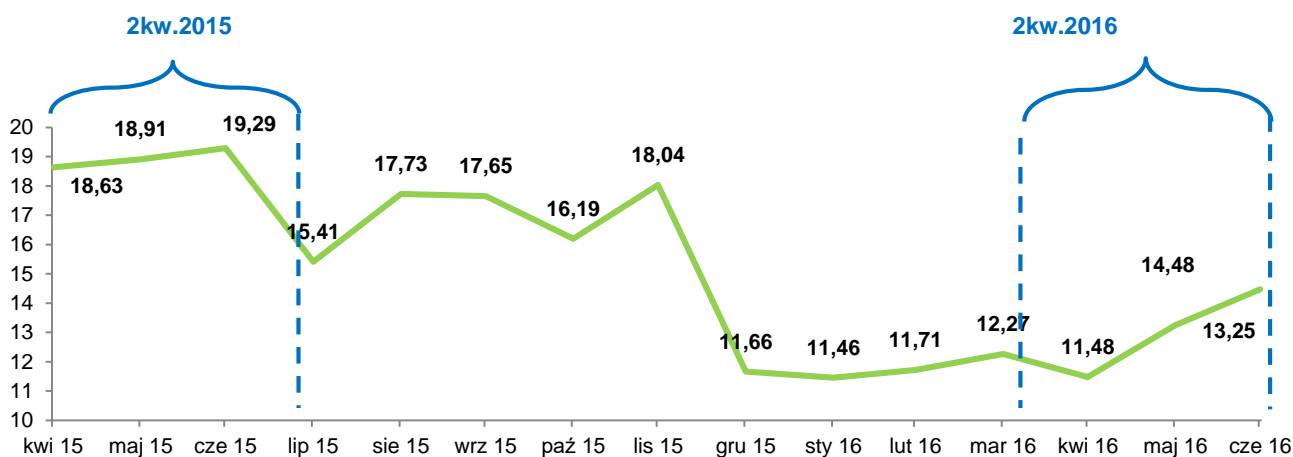
Olej napędowy

Pierwsze półrocze oraz sam drugi kwartał 2016 roku to kontynuacja rosnącego popytu na olej napędowy.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż **import ON przez podmioty niezrzeszone w okresie styczeń - czerwiec 2016 wzrósł o 37%** i tym samym osiągnął poziom 1,1 mln m³ – co stanowi **15% krajowego zapotrzebowania na olej napędowy**. Tak wysoki import może wskazywać na fakt, że część importowanego wolumenu – wykazywanego jako oficjalna konsumpcja – nie trafia na polski rynek w pełni legalnie (kwestia odprowadzenia podatku VAT, realizacji wskaźnika NCW i tworzenia zapasów obowiązkowych).

Wzrost zapotrzebowania na olej napędowy w pierwszym półroczu 2016 był wspierany przez istotny spadek cen detalicznych, które w badanym okresie spadły o 67 gr/litr r/roku. Pozytywnie na konsumpcję wpływała również koniunktura gospodarcza, a co za tym idzie wzrost transportu samochodowego i obrotów w międzynarodowej wymianie handlowej.

Olej napędowy – średniomiesięczna marża z notowań w USD/bbl (kwiecień 2015 – czerwiec 2016)

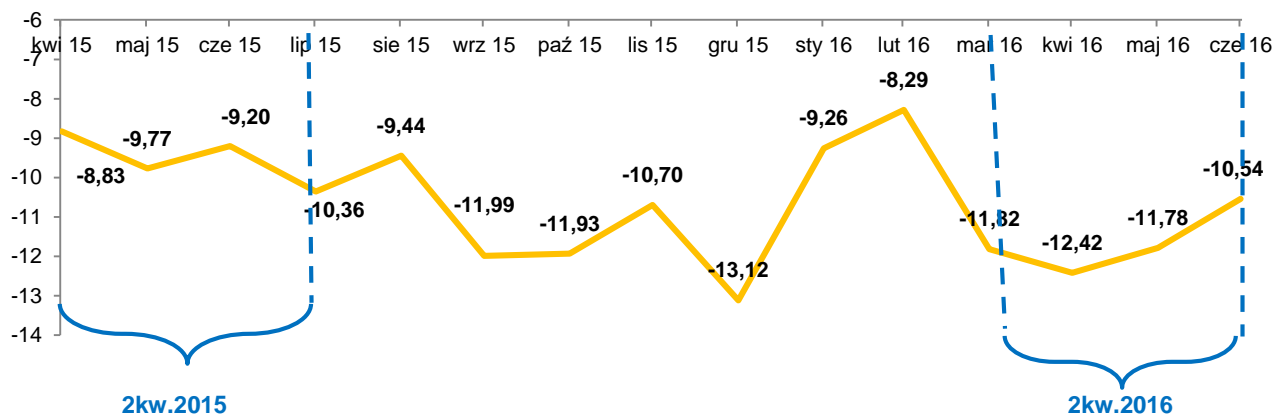
Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

W 2kw. 2016 roku średnia z notowań marży na oleju napędowym na światowych rynkach była r/r o 5,87 USD/bbl niższa. Grupa Kapitałowa LOTOS w 2kw. 2016 roku sprzedała r/r o 14,4% mniej oleju napędowego. Sprzedaż krajowa została utrzymana na tym samym poziomie co w 2 kw. 2015. Sprzedaż eksportowa r/r obniżyła się o 57% w efekcie optymalizacji produkcji (niskie cracki na średnie destylaty obniżyły opłacalność produkcji na eksport). Warto też zwrócić uwagę na „wysoką bazę” w 2015 roku, wynikającą ze sprzedaży uwalnianych zapasów obowiązkowych oraz atrakcyjnych marż w 2 kw. 2015.

Ciężki olej opałowy

W 2 kw. 2016 roku średnia z notowań ujemnej marży na ciężkim oleju opałowym (tj. COO) na światowych rynkach była r/r o 2,29 USD/bbl niższa. W analizowanym okresie Grupa Kapitałowa LOTOS zmniejszyła r/r sprzedaż COO o 1%.

Ciężki olej opałowy – średniomiesięczna marża z notowań w USD/bbl (kwiecień 2015 – czerwiec 2016)

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

Lekki olej opałowy

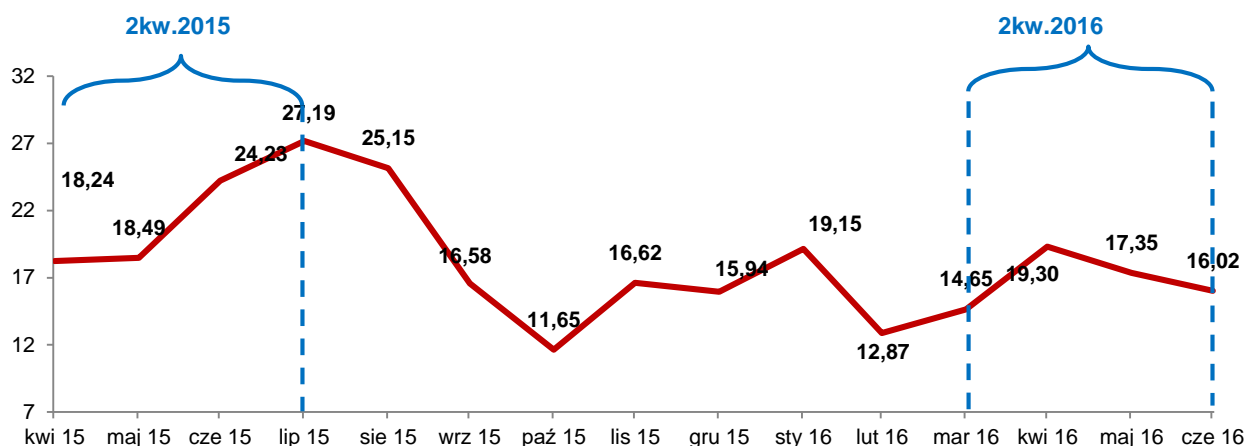
Ponad dwuprocentowy wzrost konsumpcji lekkiego oleju opałowego wynikał głównie z istotnego spadku cen tego produktu w Polsce. Grupa Kapitałowa LOTOS zwiększyła sprzedaż produktu na krajowym rynku paliw o 11,2%.

Benzyna motorowa

W 2 kw. 2016 roku średnia z notowań marży na benzynie na światowych rynkach była r/r o 3,06 USD/bbl niższa. Znaczący wzrost popytu na benzynę zarówno w pierwszym półroczu, jak i w drugim kwartale 2016 roku, był głównie pochodną spadku cen detalicznych na benzynę o 44 gr/litr oraz dobrej koniunktury gospodarczej.

W 2 kw. 2016 roku Grupa Kapitałowa LOTOS o 3% zmniejszyła r/r sprzedaż benzyn, co wynika ze spadku sprzedaży eksportowej w efekcie optymalizacji polityki handlowej i ograniczenia zbytu benzyny na rynki zagraniczne. Sprzedaż krajowa benzyn wzrosła o 11% w odpowiedzi na zwiększone zapotrzebowanie ze strony koncernów międzynarodowych oraz w związku ze zrównoważonym rozwojem sieci detalicznej LOTOS.

Benzyna motorowa – średniomiesięczna marża z notowań w USD/bbl (kwiecień 2015 – czerwiec 2016)

Źródło: opracowanie własne Spółki na podstawie danych Thomson Reuters

Wyniki operacyjne segmentu produkcji i handlu

mIn PLN	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
Przychody ze sprzedaży	4 757,3	3 730,9	6 545,6	27,5%	-27,3%
Wynik operacyjny EBIT	584,2	122,1	547,6	378,5%	6,7%
Amortyzacja	120,0	119,2	116,0	0,7%	3,4%
EBITDA	704,2	241,3	663,6	191,8%	6,1%
EBIT LIFO	572,2	314,3	487,0	82,1%	17,5%
EBITDA LIFO	692,2	433,5	603,0	59,7%	14,8%
Oczyszczony zysk EBITDA LIFO ⁽¹⁾	357,4	383,0	507,5	-6,7%	-29,6%

⁽¹⁾Wynik operacyjny EBITDA, uwzględniający efekt LIFO na wycenie zapasów, bez uwzględnienia teoretycznego odpisu na poziomie wyceny zapasów LIFO, oczyszczony o odpisy aktualizujące wartość zapasów oraz różnice kursowe z działalności operacyjnej.

Niższe o 27,3% przychody ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu r/r są efektem niższej średniej ceny sprzedaży netto. Średnia cena sprzedaży netto w segmencie produkcji i handlu w 2kw. 2016 roku wyniosła 1 801 PLN/t i obniżyła się r/r o 22,3% na skutek przede wszystkim niższych notowań produktów naftowych na rynkach światowych, zredukowanych częściowo przez wyższy średniokwartalny kurs USD/PLN.

Wzrost przychodów ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu w 2kw. 2016 roku vs. 1kw. 2016 roku (27,5%) związany jest głównie z wyższym o 9,4% wolumenem sprzedaży oraz ze wzrostem notowań cen produktów naftowych na rynkach światowych. Średnia cena sprzedaży netto w segmencie produkcji i handlu w 2kw. 2015 roku wzrosła w porównaniu z poprzednim kwartałem o 16,5%, tj. o 255 PLN/t.

Oczyszczony wynik EBITDA segmentu produkcji i handlu w 2kw. 2016 roku wyniósł 357,4 mln PLN, tj. o 6,7% mniej niż w poprzednim kwartale i o 29,6% mniej niż w kwartale porównywalnym poprzedniego roku, co jest skutkiem niższych marż rafineryjnych.

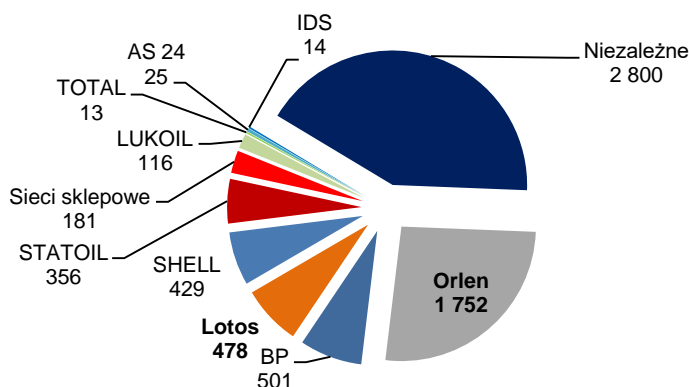
Sieć stacji paliw LOTOS

Liczba stacji paliw w sieci LOTOS na dzień 30 czerwca 2016 roku

	30.06.2016	31.03.2016	30.06.2015	2kw.16 -1kw.16	2kw.16 -2kw.15
	478	477	449	+1	+29
Stacje własne CODO	291	290	274	+1	+17
w tym: LOTOS OPTIMA	122	121	111	+1	+11
Stacje partnerskie DOFO	187	187	175	0	+12
w tym: LOTOS OPTIMA	76	75	64	+1	+12

Na koniec 2kw. 2016 roku Grupa Kapitałowa LOTOS posiadała w swojej sieci 478 stacji paliw. W porównaniu do stanu na 30 czerwca 2015 roku nastąpił znaczny (+29) wzrost liczby stacji paliw (+17 stacji CODO, +12 stacji DOFO), w tym o 23 obiektów wzrosła liczba stacji w segmencie ekonomicznym LOTOS Optima.

Polski rynek detaliczny na dzień 30 czerwca 2016 roku

Źródło: POPiHN.

Wyniki operacyjne obszaru detalicznego

mln PLN	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
Wolumen sprzedaży (tys. ton)	336,2	303,1	312,9	10,9%	7,4%
Przychody ze sprzedaży	1 473,4	1 241,9	1 550,2	18,6%	-5,0%
Wynik operacyjny	15,2	3,0	10,3	406,7%	47,6%
Amortyzacja	17,4	16,9	16,7	3,0%	4,2%
EBITDA	32,6	19,9	27,0	63,8%	20,7%

W 2kw. 2016 roku obszar detaliczny wykazał zysk operacyjny w wysokości 15,2 mln PLN, mimo utrzymującej się niskiej marży paliwowej.

Wzrost zysku kw/kw i r/r wynika z niższych kosztów, realizacji wyższej marży na działalności pozapaliwowej.

4 Pozostała działalność

Wyniki operacyjne pozostałej działalności ⁽¹⁾

mIn PLN	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
Przychody ze sprzedaży	2,7	4,0	4,1	-32,5%	-34,1%
Wynik operacyjny	-1,4	-0,6	-0,4	-	-
Amortyzacja	1,7	1,6	1,8	6,3%	-5,6%
EBITDA	0,2	1,0	1,4	-80,0%	-85,7%

⁽¹⁾Zawiera spółki: Energobaltic Sp. z o.o. oraz LOTOS Gaz S.A. w likwidacji

5 Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyniki operacyjne Grupy Kapitałowej LOTOS

mIn PLN	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015	2kw.16 /1kw.16	2kw.16 /2kw.15
Przychody ze sprzedaży	4 969,0	3 935,9	6 641,8	26,2%	-25,2%
Wynik operacyjny EBIT	550,6	137,8	568,7	299,6%	-3,2%
Amortyzacja	259,7	262,5	186,5	-1,1%	39,2%
EBITDA	810,3	400,3	755,2	102,4%	7,3%
Efekt LIFO ⁽¹⁾	-12,0	192,2	-60,6	-106,2%	-80,2%
EBIT LIFO	538,6	330,0	508,1	63,2%	6,0%
Oczyszczony zysk EBIT LIFO ⁽²⁾	286,7	284,8	412,6	0,7%	-30,5%
Oczyszczony zysk EBITDA LIFO ⁽²⁾	546,4	547,3	599,1	-0,2%	-8,8%

⁽¹⁾ Efekt LIFO = EBIT LIFO (oszacowany przy zastosowaniu metody wyceny rozchodu zapasów wg Last In First Out, tj. „ostatnie przyszło – pierwsze wyszło”) – EBIT

Grupa Kapitałowa LOTOS, zgodnie z przyjętymi zasadami wyceny zapasów, stosuje do wyceny rozchodu zapasów metodę średniej ważonej ceny nabycia. Stosowanie takiej metody wyceny zapasów powoduje opóźnienie przenoszenia efektów zmiany cen ropy w stosunku do cen wyrobów gotowych. W związku z powyższym, wzrostowa tendencja cen ropy wpływa pozytywnie, a tendencja spadkowa wpływa negatywnie na osiągnięte wyniki finansowe. Wyniki operacyjne uwzględniające powyższą metodę wyceny zapasów zaprezentowano w tabeli w pozycjach EBITDA, wynik operacyjny EBIT. Równocześnie dokonano szacunków wyceny rozchodu wg metody LIFO i zaprezentowano w tabeli: efekt LIFO, EBIT LIFO, oczyszczony EBIT LIFO oraz oczyszczona EBITDA LIFO.

mIn PLN	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015
EFEKT LIFO	-12,0	192,2	-60,6
w tym:			
efekt na wycenie zapasów wg LIFO	-315,5	381,1	-79,1
wpływ odpisów bilansowych	-23,9	-237,1	-39,4
(zawiązanie)/rozwiązanie teoretycznych odpisów na poziomie wyceny zapasów wg LIFO	327,4	48,2	57,9

⁽²⁾ Wynik operacyjny EBITDA, uwzględniający efekt LIFO na wycenie zapasów, bez uwzględnienia teoretycznego odpisu na poziomie wyceny zapasów LIFO, oczyszczony o odpisy aktualizujące wartość zapasów, różnice kursowe z działalności operacyjnej. Dodatkowo 2kw. 2016 roku głównie: odpis aktualizujący dotyczący całości skapitalizowanych nakładów na koncesji PL643, odpis nakładów związanych z obszarem koncesji Gaz Południe, w tym obiekt B-21 na Morzu Bałtyckim na łączną kwotę 75,5 mln PLN.

Grupa Kapitałowa LOTOS wykazała w 2kw. 2016 roku zysk operacyjny w wysokości 550,6 mln PLN, na który składały się zysk operacyjny segmentu produkcji i handlu 584,2 mln PLN, strata operacyjna segmentu wydobywczego -24,3 mln PLN, strata operacyjna pozostałej działalności -1,4 mln PLN, pomniejszone o korekty konsolidacyjne w wysokości 7,9 mln PLN (głównie korekta zrealizowanej marży na sprzedaży ropy Rozewie i ropy litewskiej o marżę na ropie pozostającą na zapasie w Grupie Kapitałowej).

Wynik operacyjny powiększony o amortyzację wg szacunkowej wyceny zapasów metodą LIFO (bez uwzględnienia teoretycznych odpisów wg LIFO) za 2kw. 2016 roku, z wyłączeniem zdarzeń jednorazowych oraz różnic kursowych z działalności operacyjnej (tzw. oczyszczony EBITDA LIFO) wyniósł 546,4 mln PLN.

Ujemny wynik na działalności finansowej w Grupie Kapitałowej LOTOS w 2kw. 2016 roku wyniósł -151,5 mln PLN. Składa się on głównie z ujemnego efektu wyceny i rozliczenia transakcji zabezpieczających w wysokości -73,1 mln PLN, ujemnego wyniku z tytułu skompensowania odsetek od zadłużenia, przychodów odsetkowych i prowizji na poziomie -59,3 mln PLN oraz ujemnych różnic kursowych na poziomie -18,2 mln PLN.

Efekt wyceny i rozliczenia transakcji zabezpieczających ryzyko rynkowe w 2kw. 2016 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS zawiera przede wszystkim nadwyżkę dodatniego rozliczenia i wyceny transakcji zabezpieczających poziom kursów walutowych w wysokości -68,2 mln PLN, ujemny efekt rozliczenia i wyceny transakcji IRS zabezpieczających poziom stopy

procentowej w wysokości -16,9 mln PLN, ujemny efekt rozliczenia kontraktów futures zabezpieczających ceny uprawnień do emisji CO2 w wysokości -5,8 mln PLN oraz nadwyżkę dodatniego rozliczenia i wyceny transakcji zabezpieczających poziom cen produktów naftowych oraz opcji w łącznej wysokości 17,8 mln PLN.

Wykaz transakcji zabezpieczających poziom cen produktów naftowych na 30.06.2016 roku

Okres	Produkt/Surowiec	Olej napędowy	Ciężki olej opałowy	Ropa	Lekki olej opałowy
		ULSD 10ppm CIF NWE (Platts)	3.5 PCT Barges FOB Rotterdam	Brent (Dtd)	Gasoil .1 Cargoes CIF NWE / ARA
3Q2016	Wolumen (mt)		53 424	-2 098 400	-1 680
	Przedział ceny (USD/mt)		134,25-489,5	47,48-48,92	304-479,5
4Q2016	Wolumen (mt)		30 753		-1 122
	Przedział ceny (USD/mt)		134,25-489,5		304-479,5
1Q2017	Wolumen (mt)		2 815		-161
	Przedział ceny (USD/mt)		202,75-488,5		404-428,5
2Q2017	Wolumen (mt)	-16 050,00	46 559		-3 709
	Przedział ceny (USD/mt)	410-410	183,75-488,5		371,25-626,25
3Q2017	Wolumen (mt)		50 555		-3 933
	Przedział ceny (USD/mt)		183,75-488,5		371,25-466,25
4Q2017	Wolumen (mt)		25 806		-2 258
	Przedział ceny (USD/mt)		183,75-380		371,25-440
1Q2018	Wolumen (mt)		2 411		-222
	Przedział ceny (USD/mt)		217,5-224,75		417-432,5
2Q2018	Wolumen (mt)		26 480		-2 447
	Przedział ceny (USD/mt)		217,5-260		412-486
3Q2018	Wolumen (mt)		25 255		-2 335
	Przedział ceny (USD/mt)		217,5-260		412-486
4Q2018	Wolumen (mt)		7 958		-736
	Przedział ceny (USD/mt)		217,5-260		412-486

Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających poziom kursów walutowych na 30.06.2016 roku

Para walut	Instrument	Wolumen	Waluta	Przedział kursu
Kursy EUR/USD	Forward	181 199 999	EUR	1,0887 - 1,1361
Kursy EUR/PLN	Forward	-30 883 039	EUR	4,3322 - 4,4628
Kursy USD/PLN	Forward	-121 500 000	USD	3,8304 - 4,0513

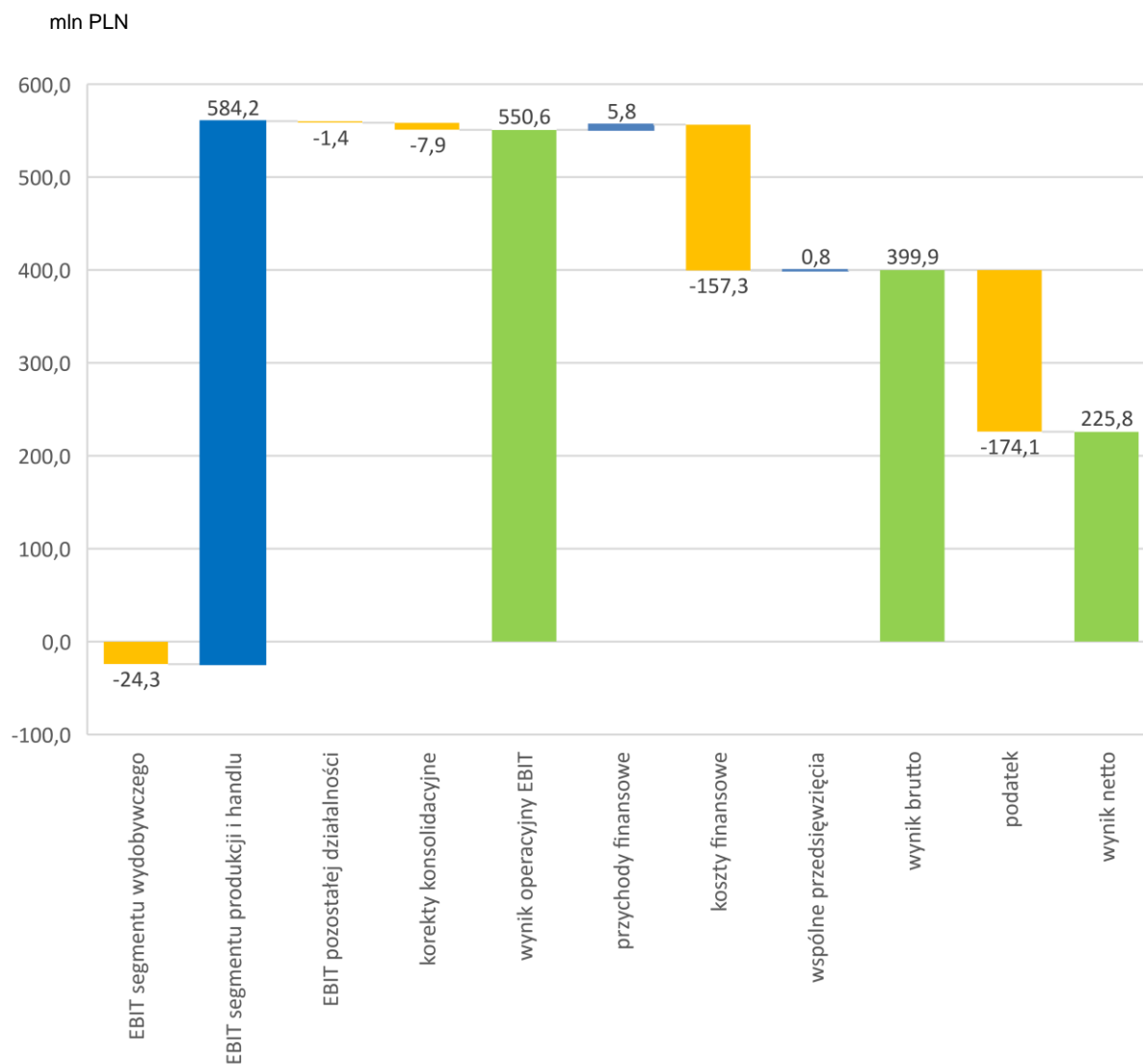
Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających poziom stopy procentowej na 30.06.2016 roku

Instrument	Data początkowa	Data końcowa	Nominał	Waluta	Przedział stopy procentowej	Stopa referencyjna
IRS	od 15.07.2011	od 21.12.2016	559 000 019	USD	1,52% - 4,045%	LIBOR 3M - LIBOR 6M
	do 21.09.2021	do 21.12.2021				

Wykaz transakcji terminowych zabezpieczających ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂) na 30.06.2016 roku

		2016		2017		2018		2019	
		Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)	Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)	Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)	Wolumen (mt)	Przedział ceny (EUR/mt)
EUA	Futures	201	4,92-7,83	689 000	4,86-8,29	905 000	5,54-5,67	33 000	8,57-8,6

Dekompozycja skonsolidowanych wyników Grupy Kapitałowej LOTOS w 2kw. 2016 roku

Skonsolidowany zysk netto Grupy Kapitałowej LOTOS w 2kw. 2016 roku wyniósł 225,8 mln PLN.

Wyniki EBIT, wynik brutto i wynik netto Grupy Kapitałowej LOTOS

mIn PLN	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015
Wynik operacyjny EBIT	550,6	137,8	568,7
Wynik przed opodatkowaniem	399,9	185,1	596,2
Wynik netto	225,8	106,0	478,6

6 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – aktywa

Aktywa razem (mln PLN)	30.06.2016	31.12.2015	zmiana	%
Aktywa razem (mln PLN)	19 082,8	19 169,3	-86,5	-0,5%
Aktywa trwałe	12 465,8	12 437,7	28,1	0,2%
Rzeczowe aktywa trwałe	10 664,6	10 568,4	96,2	0,9%
Wartość firmy	46,7	46,7	0,0	0,0%
Pozostałe aktywa niematerialne	632,6	617,7	14,9	2,4%
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	91,5	70,7	20,8	29,4%
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	768,3	924,5	-156,2	-16,9%
Pochodne instrumenty finansowe	30,4	8,7	21,7	249,4%
Pozostałe aktywa długoterminowe	231,6	201,0	30,6	15,2%
Aktywa obrotowe	6 607,7	6 723,2	-115,5	-1,7%
Zapasy	3 323,2	3 235,8	87,4	2,7%
Należności z tytułu dostaw i usług	1 944,3	1 550,9	393,4	25,4%
Należności z tytułu podatku dochodowego	5,5	12,0	-6,5	-54,2%
Pochodne instrumenty finansowe	26,1	208,5	-182,4	-87,5%
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	722,8	856,3	-133,5	-15,6%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	585,8	859,7	-273,9	-31,9%
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	9,3	8,4	0,9	10,7%

Na dzień 30 czerwca 2016 roku suma bilansowa Grupy Kapitałowej LOTOS wyniosła 19.082,8 mln PLN, co oznacza spadek w okresie 1 półrocza 2016 roku o 86,5 mln PLN.

Główne zmiany w pozycjach aktywów:

- wzrost poziomu należności z tytułu dostaw i usług o 393,4 mln PLN, głównie na skutek wyższych notowań cen produktów oraz wyższego kursu dolara w czerwcu 2016 roku niż w grudniu 2015 roku,
- spadek o 273,9 mln PLN poziomu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz spadek o 133,5 mln PLN stanu pozostałych aktywów krótkoterminowych, związane głównie z realizacją Projektu EFRA,
- niższy o 160,7 mln PLN poziom dodatniej wyceny instrumentów finansowych,
- wzrost o 96,2 mln PLN stanu rzeczowych aktywów trwałych, związany z realizacją projektów inwestycyjnych.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – źródła finansowania

	30.06.2016	31.12.2015	zmiana	%
Kapitał własny i zobowiązania (mln PLN)	19 082,8	19 169,3	-86,5	-0,5%
Kapitał własny	8 016,6	7 712,2	304,4	3,9%
Kapitał podstawowy	184,9	184,9	0,0	0,0%
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	2 228,3	2 228,3	0,0	0,0%
Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-728,3	-700,9	-27,4	3,9%
Zyski zatrzymane	6 260,3	5 928,5	331,8	5,6%
Różnice kursowe z przeliczenia	71,3	71,3	0,0	0,0%
Udziały niekontrolujące	0,1	0,1	0,0	0,0%
Zobowiązania długoterminowe	5 753,2	6 031,2	-278,0	-4,6%
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	4 216,6	4 454,5	-237,9	-5,3%
Pochodne instrumenty finansowe	66,3	54,3	12,0	22,1%
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	38,4	47,6	-9,2	-19,3%
Świadczenia pracownicze	188,2	182,2	6,0	3,3%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1 243,6	1 292,6	-49,0	-3,8%
Zobowiązania krótkoterminowe	5 313,0	5 425,9	-112,9	-2,1%
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 900,5	2 544,8	-644,3	-25,3%
Pochodne instrumenty finansowe	79,4	110,8	-31,4	-28,3%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 580,0	1 232,5	347,5	28,2%
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	6,7	11,8	-5,1	-43,2%
Świadczenia pracownicze	100,5	122,2	-21,7	-17,8%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1 646,0	1 403,8	242,1	17,2%

Stan kapitału własnego Grupy Kapitałowej LOTOS na 30 czerwca 2016 roku wzrósł o 304,4 mln PLN na skutek przede wszystkim:

- wzrostu poziomu zysków zatrzymanych o 331,8 mln PLN w związku z osiągnięciem w 1 półroczu 2016 roku zyskiem netto,
- odniesionych na kapitał rezerwowy ujemnych różnic kursowych z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych skorygowanych o efekt podatkowy w kwocie -27,4 mln PLN.

Stan zobowiązań w okresie 1 półrocza 2016 roku zmniejszył się o 390,9 mln PLN, na co wpłynęły przede wszystkim:

- spadek o 882,2 mln PLN stanu oprocentowanych kredytów, pożyczek, obligacji oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego związany głównie ze spłatą kredytów inwestycyjnych (głównie w Grupie LOTOS S.A. oraz spółkach segmentu wydobywczego) oraz spadkiem poziomu kredytów w rachunku bieżącym (przede wszystkim w Grupie LOTOS S.A.),
- wzrost o 347,5 mln PLN stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług związany z zakupami ropy,
- wyższy o 193,1 mln PLN poziom pozostałych zobowiązań i rezerw przede wszystkim zobowiązań budżetowych (VAT w GL S.A.).

Dług finansowy Grupy Kapitałowej LOTOS na 30 czerwca 2016 roku osiągnął poziom 6.117,1 mln PLN (-882,2 mln PLN vs. 31 grudnia 2015 roku). Wskaźnik relacji długu finansowego skorygowanego o wolną gotówkę (w tym środków pieniężnych przeznaczonych na realizację celów emisji akcji serii D) do kapitału własnego wyniósł 66,9% (-7,0 punktów procentowych vs. 31 grudnia 2015 roku).

7 Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

mIn PLN	2kw. 2016	1kw. 2016	2kw. 2015
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	630,8	319,2	199,9
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-245,2	-191,3	-165,7
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-80,4	-199,2	-212,1
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	7,5	-9,0	4,2
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	312,7	-80,3	-173,7
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	197,8	278,1	326,8
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	510,5	197,8	153,1

Stan środków pieniężnych na 30 czerwca 2016 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS (uwzględniający zadłużenie w rachunkach bieżących) wyniósł 510,5 mln PLN, tj. wzrost w 2kw. 2016 roku o 312,7 mln PLN, głównie na skutek zmniejszenia wykorzystania dostępnych linii kredytowych w Grupie LOTOS S.A.

Dodatnie saldo przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej w 2kw. 2016 roku wynoszące 630,8 mln PLN związane jest głównie z zyskiem netto skorygowanym o amortyzację. Obejmuje ono również wzrost stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz wzrost poziomu zapasów przy równoczesnym wzroście poziomu zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

Ujemne saldo przepływów środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej (-245,2 mln PLN) dotyczy przede wszystkim zakupu rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych związanych z segmentem produkcji i handlu (Projekt EFRA, rozbudowa stacji paliw i budowa instalacji Węzła Odzysku Wodoru) oraz segmentem wydobywczym. Część nakładów inwestycyjnych na realizację Projektu EFRA ponoszonych w 2 kw. 2016 roku finansowana była ze środków ulokowanych na wyodrębnionym rachunku bankowym, którego zasilenie zostało odzwierciedlone w przepływach środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej w 1 kw. 2015 roku.

Saldo przepływów środków pieniężnych z działalności finansowej w 2kw. 2016 roku wynoszące -80,4 mln PLN uwzględnia głównie ujemne saldo wpływów z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, wydatków z tytułu ich spłaty, zapłaconych odsetek i prowizji przygotowawczych od kredytów w kwocie -227,3 mln PLN skorygowane przez dodatnie rozliczenie instrumentów finansowych w wysokości 153,9 mln PLN.